

van zij: de opgelegde schadevergoedingsmaatregelen waren wel aan het oordeel van het hof onderworpen nu deze binnen de vernietiging vielen.

Belang bij het cassatieberoep?

4. Waarom kwam de verdachte nu de maatregelen waren vernietigd dan toch weer in cassatie? Omdat hij er – zo blijkt ook uit de cassatieschriftuur – van uitging dat de eerder opgelegde schadevergoedingsmaatregel toch nog of weer van kracht was. Dat is een verdedigbare veronderstelling. Weliswaar had de Hoge Raad de schadevergoedingsmaatregel vernietigd, maar het hof overweegt zoals opgemerkt dat de maatregelen ‘thans niet meer aan zijn oordeel zijn onderworpen’ en zegt daarmee in feite dat de maatregelen niet zijn vernietigd en dus nog van kracht zijn. Deze gang van zaken lijkt grofweg op twee manieren te kunnen worden gezien. De ene zienswijze houdt in dat de Hoge Raad de oplegging van de schadevergoedingsmaatregelen heeft vernietigd, terwijl het hof omtrent deze vernietigingsbeslissing een onjuiste vaststelling doet maar daarvoor geen beslissing in de plaats stelt. In dat geval is verdedigbaar dat de vernietigingsbeslissing nog altijd ten volle geldt, zodat er dan geen titel is voor executie van de maatregel. Dat de Hoge Raad nu overweegt dat de bij de eerder uitspraak van het hof ‘opgelegde maatregelen door de Hoge Raad zijn vernietigd en daarmee zijn vervallen’ (tweede zin r.o. 3.4) lijkt een aanwijzing dat dit de zienswijze van de Hoge Raad is. Maar er zijn ook aanwijzingen voor de andere zienswijze. Ook die zienswijze gaat ervan uit dat de Hoge Raad de oplegging van de schadevergoedingsmaatregelen heeft vernietigd, maar nu is de aanname dat het hof – als gevolg van diens onjuiste opvatting over de verwijzingsopdracht – tot de beslissing is gekomen dat de schadevergoedingsmaatregel zoals in eerder instantie door het hof opgelegd van kracht is. Voor deze zienswijze pleit dat de Hoge Raad overweegt dat het hof in zijn ‘uitspraak ten onrechte geoordeeld’ heeft (eerste zin r.o. 3.4). Een – niet per se beslissend – argument voor deze zienswijze is verder dat in het algemeen geldt dat wanneer het hof na terug- of verwijzing door de Hoge Raad ten onrechte meent dat bepaalde onderdelen van de zaak niet aan het oordeel van het hof zijn onderworpen, dit tot vernietiging van de uitspraak van het hof leidt indien de zaak opnieuw in cassatie komt (zie o.a. HR 18 januari 2005, NJ 2005/154, m.nt. De Jong; HR 17 oktober 2006, NJ 2006/579).

5. Bij de laatste zienswijze zal het onjuiste oordeel van het hof dat de opgelegde schadevergoedingsmaatregel nog altijd rechtskracht heeft, het meest trefzeker door aanwending van een rechtsmiddel ongedaan kunnen worden gemaakt. De verdachte heeft dan belang bij cassatie. Maar dat belang heeft hij in ander opzicht ook bij de eerste zienswijze. Weliswaar heeft de eerder opgelegde maatregel volgens die zienswijze geen rechtskracht meer, maar dat er daarover een andersluidend oordeel van het hof ligt, veroorzaakt tenminste onze-

kerheid over de status – en dus de executeerbaarheid – van die maatregel. Door in cassatie te gaan kon daarover duidelijkheid ontstaan. In casu wordt verdachtes belang bij cassatie (in het ene of het ander opzicht) ook verwezenlijkt, zelfs op de voor hem meest gunstige manier. De Hoge Raad maakt immers voorgoed duidelijk dat de eerder opgelegde schadevergoedingsmaatregel definitief niet meer van kracht is. Daarmee vervult de Hoge Raad zelf het (door hem ontkende) belang van verdachte bij cassatie. Tegelijkertijd vervalt daarmee echter verdachtes belang bij vernietiging van de bestreden uitspraak en een nieuwe feitelijke behandeling van de zaak.

P.H.P.H.M.C. van Kempen

NJ 2015/136

HOGE RAAD

4 november 2014, nr. 12/03070

(Mrs. A.J.A. van Dorst, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend; A-G mr. G. Knigge)

m.nt. P.H.P.H.M.C. van Kempen

Art. 6 EVRM; art. 80a RO; art. 359 lid 5 Sv

RvdW 2014/1248

ECLI:NL:PHR:2014:1929

ECLI:NL:HR:2014:3092

Nu het hof bij de strafoplegging de overschrijding van de redelijke termijn heeft betrokken en een aanzienlijk lagere gevangenisstraf heeft opgelegd dan de rechtbank, moet het ervoor worden gehouden dat het hof de op te leggen gevangenisstraf substantieel heeft verminderd in verband met de geconstateerde overschrijding. Aangezien de Hoge Raad controle kan uitoefenen op de vermindering van de straf wegens de overschrijding van de redelijke termijn, is het belang van verdachte bij de klacht dat het hof niet tot uitdrukking heeft gebracht tot welke strafverlaging die overschrijding heeft geleid niet evident. Nu de schriftuur niet een toelichting bevat met betrekking tot het belang bij het cassatieberoep en het – rechtens te respecteren – belang bij vernietiging van de bestreden uitspraak en een nieuwe feitelijke behandeling van de zaak, wordt de verdachte – gezien art. 80a RO – niet-ontvankelijk verklaard in het cassatieberoep.

Arrest op het beroep in cassatie tegen een arrest van het gerechtshof te Leeuwarden van 12 juni 2012, nummer 24/002828-10, in de strafzaak tegen L. Adv. mr. M.C. van Linde te Groningen.

Cassatiemiddel:

(zie 2.1.; red.)

Conclusie A-G mr. G. Knigge:

1. Het gerechtshof te Leeuwarden heeft bij arrest van 12 juni 2012 verdachte wegens 'feitelijke aanranding van de eerbaarheid, meermalen gepleegd' veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van twaalf maanden, waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren.

2. Tegen deze uitspraak is namens verdachte cassatieberoep ingesteld.

3. Namens verdachte heeft mr. M.C. van Linde, advocaat te Groningen, een middel van cassatie voorgesteld.

4. *Het middel*

4.1. Het middel klaagt dat het Hof de opgelegde straf onvoldoende heeft gemotiveerd. Het Hof heeft namelijk verzuimd aan te geven welke straf zou zijn opgelegd, indien de redelijke termijn niet zou zijn overschreden.

4.2. Het Hof heeft de strafoplegging als volgt gemotiveerd:

"De hierna te melden strafoplegging is in overeenstemming met de aard en de ernst van het bewezenverklarde en de omstandigheden waaronder dit is begaan, mede gelet op de persoon van verdachte, zoals van een en ander bij het onderzoek ter terechtzitting is gebleken.

Verdachte heeft zich gedurende ruim vijfjaren met regelmaat schuldig gemaakt aan het plegen van seksuele handelingen met de geestelijk beperkte dochter van zijn partner, te weten A.

Verdachte heeft het vertrouwen dat de kwetsbare A. in hem had moeten kunnen stellen als stiefvader op grove wijze beschaamd. Verdachte is ernstig tekortgeschoten in zijn rol als opvoeder. Daarbij merkt het hof op dat verdachte het slachtoffer kent sinds haar tweede jaar en dat het slachtoffer zijn achternaam draagt.

Door aldus te handelen heeft verdachte een ernstige inbreuk gepleegd op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer en heeft hij haar belangen volledig veronachtzaamd. Verdachte lijkt enkel te hebben gehandeld ter bevrediging van zijn eigen seksuele behoeften. Gedragingen als de onderhavige brengen, naar algemeen bekend is, ernstige schade toe aan de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van slachtoffers.

Het hof merkt op dat verdachte ook thans nog niet doordrongen lijkt te zijn van de ernst van de inbreuk die hij op het leven van het slachtoffer heeft gemaakt, gelet op zijn houding ter terechtzitting in hoger beroep en de wijze waarop hij over het gebeuren heeft verklaard.

Mede gezien de verstandelijke beperking van het slachtoffer acht het hof een gevangenisstraf passend en geboden. Het opleggen van een werkstraf, zoals door de verdediging ter terechtzitting van het hof is bepleit, doet geen recht aan de aard en de ernst van het door verdachte gepleegde strafbare feit.

Het hof heeft geconstateerd dat er in de procedure in eerste aanleg sprake is van onredelijke vertraging in de vervolging in de zin van artikel 6, eerste lid, EVRM.

Tussen de aanvang van de zaak in eerste aanleg en de uitspraak in eerste aanleg is ongeveer drie jaar en een maand verstreken. Dat brengt mee dat de redelijke termijn van berechting in eerste aanleg is overschreden.

Verdachte heeft ter terechtzitting van het hof niet de indruk gewekt dat hij intrinsiek gemotiveerd is om vrijwillig aan behandeling deel te nemen, daarom is de oplegging van een verplicht reclasseringstoezicht en verplichte behandeling bij de AFPN in het kader van een bijzondere voorwaarde bij het op te leggen voorwaardelijk strafdeel, aangewezen.

Gelet op bovenstaande, alsmede gelet op de inmiddels relatieve ouderdom van het feit ziet het hof aanleiding de onvoorwaardelijke gevangenisstraf voor beperkte duur op te leggen, zodat verdachte ook eerder kan beginnen met de vernoemde behandeling bij de AFPN.

Bij de straftoemeting is in aanmerking genomen dat verdachte - blijkens een hem betreffend Uittreksel Justitiële Documentatie d.d. 12 april 2012 - niet eerder is veroordeeld ter zake van strafbare feiten."

4.3. Vooropgesteld wordt dat het oordeel van de feitenrechter inzake de redelijke termijn in cassatie slechts in beperkte mate kan worden getoetst. Dit betekent dat de Hoge Raad alleen kan onderzoeken of het oordeel geen blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is in het licht van alle omstandigheden van het geval. Ook het rechtsgevolg dat de feitenrechter heeft verbonden aan de door hem vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn, kan slechts op zijn begrijpelijkheid worden getoetst. Met het oog op de door de Hoge Raad uit te oefenen controle in geval van vermindering van de straf wegens overschrijding van de redelijke termijn behoort de rechter in zijn uitspraak aan te geven in welke vorm of mate de straf is verlaagd. Dit betekent dat in de uitspraak ook vermeld dient te worden welke straf zou zijn opgelegd indien de redelijke termijn niet zou zijn overschreden (vgl. HR 17 juni 2008, *LJN* BD2578, *NJ* 2008/358, r.o. 3.7 en 3.24).

4.4. Het Hof heeft overwogen dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6, eerste lid, EVRM in eerste aanleg is overschreden. Gelet hierop heeft het Hof aanleiding gezien de gevangenisstraf te verminderen. Echter, het Hof heeft daarbij niet vermeld welke straf zou zijn opgelegd, indien de redelijke termijn niet zou zijn overschreden. Het middel is in het licht van hetgeen hiervoor onder 4.3 is vooropgesteld dan ook terecht voorgesteld.

4.5. De vraag is wat daarvan de consequentie moet zijn. De regel is dat in gevallen als de onderhavige terug- of verwijzing dient te volgen. Slechts in uitzonderingsgevallen wordt van die regel om doel-

matigheidsredenen afgeweken.¹ Van een dergelijk uitzonderingsgeval lijkt mij hier geen sprake te zijn.

5. Het middel slaagt.

6. Overige gronden waarop de Hoge Raad gebruik zou moeten maken van zijn bevoegdheid de bestreden uitspraak ambtshalve te vernietigen, heb ik niet aangetroffen.

7. Deze conclusie strekt tot vernietiging van het bestreden arrest wat betreft de strafoplegging en in zoverre tot zodanige op art. 440 Sv gebaseerde beslissing als de Hoge Raad gepast zal voorkomen en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Hoge Raad:

2 Beoordeling van het middel

2.1. Het middel klaagt dat het Hof niet tot uitdrukking heeft gebracht tot welke strafverlaging de door het Hof vastgestelde schending van het recht om te worden berecht binnen een redelijke termijn als bedoeld in art. 6, eerste lid, EVRM, aanleiding heeft gegeven.

2.2.1. In eerste aanleg is de verdachte ter zake van 'feitelijke aanranding van de eerbaarheid, meermalen gepleegd' veroordeeld tot een gevangenisstraf van 28 maanden.

2.2.2. Het Hof heeft de verdachte ter zake van die feiten veroordeeld tot onder meer een gevangenisstraf van twaalf maanden, waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren. Het Hof heeft ten aanzien van de op te leggen straf onder meer het volgende overwogen:

"Het hof heeft geconstateerd dat er in de procedure in eerste aanleg sprake is van onredelijke vertraging in de vervolging in de zin van artikel 6, eerste lid, EVRM.

Tussen de aanvang van de zaak in eerste aanleg en de uitspraak in eerste aanleg is ongeveer drie jaar en een maand verstreken. Dat brengt mee dat de redelijke termijn van berechting in eerste aanleg is overschreden.

(...)

Gelet op bovenstaande, alsmede gelet op de inmiddels relatieve ouderdom van het feit ziet het hof aanleiding de onvoorwaardelijke gevangenisstraf voor beperkte duur op te leggen, zodat verdachte ook eerder kan beginnen met de voornoemde behandeling bij de AFPN."

2.3. In aanmerking genomen dat het Hof blijkens zijn hiervoor onder 2.2.2 weergegeven overweging bij het bepalen van de straf heeft betrokken dat de redelijke termijn als bedoeld in art. 6, eerste lid, EVRM in eerste aanleg is overschreden, dat de door het Hof opgelegde onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 6 maanden aanzienlijk lager is dan de door de Rechtbank opgelegde onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 28 maanden terwijl de Rechtbank ten aanzien van de hoogte van de door

haar opgelegde straf heeft overwogen dat een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 30 maanden zou zijn opgelegd indien de redelijke termijn in eerste aanleg niet zou zijn overschreden, moet het ervoor worden gehouden dat het Hof de op te leggen onvoorwaardelijke gevangenisstraf substantieel heeft verminderd in verband met de geconstateerde overschrijding van de redelijke termijn. Bij die stand van zaken is, mede gelet op de strekking van het geschonden voorschrift — te weten: het mogelijk maken van een door de Hoge Raad uit te oefenen controle in geval van vermindering van de straf wegens overschrijding van de redelijke termijn — het belang van de verdachte bij zijn cassatieberoep niet evident. De schriftuur bevat evenwel niet de in HR 11 september 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0146, NJ 2013/241, rov. 2.6.2 bedoelde, in zo een geval vereiste toelichting met betrekking tot het belang bij het ingestelde cassatieberoep en het — rechtens te respecteren — belang bij vernietiging van de bestreden uitspraak en een nieuwe feitelijke behandeling van de zaak. De Hoge Raad zal daarom — gezien art. 80a RO — het beroep niet-ontvankelijk verklaren.

3 Beslissing

De Hoge Raad verklaart het beroep in cassatie niet-ontvankelijk.

Noot

Zie noot onder NJ 2015/137.

P.H.P.H.M.C. van Kempen

NJ 2015/138

HOGE RAAD (STRAFKAMER)

9 september 2014, nr. 13/01558

(Mrs. W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman, H.A.G. Splinter-van Kan; A-G mr. G. Knigge) m.nt. P.H.P.H.M.C. van Kempen

Art. 359 lid 3 Sv

RvdW 2014/1041

ECLI:NL:PHR:2014:1468

ECLI:NL:HR:2014:2667

Nu de raadsman van verdachte vrijspraak heeft bepleit, kon het hof niet volstaan met het als bewijsmiddel vermelden van een proces-verbaal zonder de inhoud daarvan weer te geven. Conclusie: middel faalt vanwege onvoldoende belang.

Arrest op het beroep in cassatie tegen een arrest van het Gerechtshof Den Haag, Enkelvoudige Kamer, van 18 februari 2013, nummer 22/006531-10, in de strafzaak tegen: A. Adv. mr. R.J. Baumgardt te Spijkenisse.

¹ Zie HR 16 april 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE0055. Zie ook HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM0912 (NJ 2010/459; red.), waarin terugwijzing volgde.